1913:3

صحرای کبیردا ازیقّان ایکی بر توغقان‌نینک حکایه‌سی

کاشغر شهریده باسیلدی

صحرای کبیردا ازیقّان ایکی بر توغغان‌نینک حکایه‌سی

اوتکان زماندا تاغ خلقیدین طاهر و عبدقادر دیکان ایکی
بر توغغان بار ایردی . بر کونی اولارنینک یراق بر شهرده تورادور
غان توققانلاریدین نهایت بای بر کشی آخر عمریده اولارغه تولا
مال وصّیت قیلیب قویوب وفات بولغان خبری کلدی . اولار بو
خبرنی انکلاب درحال تیچرلارینی مینیب یولغه چقتیلار . بیابان
نینک چتیداکی بر کنتکا کلکانده اوزلاری یول بیلماکان اوچون
یولنی یخشی بیلادورغان بر کراکش بیلان بلّیه بارماقچی بولدیلار
لیکن کاروان یورکالی تخی ایکی ای بولغان اوچون چاره تاپالمای باش
لاری قاینب توروب ایردی . اخشامدا سرایدا قونغان بدوی عربلار
نینک بری بیلان کوروشوب قالیب سفری‌نینک سببینی عربکا بیان
قیلدیلار . اول ایتّی سیزلارنی من باشلاب بارورمن . یول‌نینک اوی
چوقورینی و یخشی قدوقلارینی بیلورمن . ایکی توکه‌م بار اوزوق
سالادورغان و سو الادورغان تولوملاریم هم بار . من بیلان بارسانکلار
هیچ قینالمای تماشاه برله کتارمیز . اولار بو سوزنی انکلاغاندا تولا
خوش بولوب معقول دیدیلار . امّا اول بدوی بیابان‌نینک بولک
طرفیدین کلکان بولوب کبی‌نینک اعتباری یوق یالغانچی بر ادم
ایردی و یولنی بیلماس ایردی . بو ساده‌دل بیچاره‌لار انکا ایشانیب
کراسینی سوزلاشیب بهاباشی بریب ایرته‌سی تیچرلارینی ساتیب
اوزوق تالقان الیب مزکور بدوی بیلان یولغه چقیب کتّیلار . اول
کونی هر جهتدین خاطر جمع و کونللاری خوش ایردی . بدوی

اخشاملیققه یخشی سو بار یرکا یتامیز دیکان اوچون تولوملاردا
کی سودین جیق جیق ایچتیلار. تولوملارنی قوروغلاب بولغاندا
کچ بیلان سویی اچّیق بر قدوققه یتّیلار. ناعلاج شور سودین
ایچیب تنکی آشوغراق اوسّاب کتّیلار. ایرته‌سی قوپقاندا بدوی
مردانه بولونکلار اخشاملیققه ینه بر قودوققه یتامیز دیدی. بولار
شور سودین تولوملاریغه الیب کچغیچه یول مانکدیلار. قودوققه
یقین اچکو باقیب یورکان بر پاره‌چیغه اوچرادیلار. انینکدین
قدوق قانداغ دیب سوراغاندا پاره‌چی ایتّی آکاه بولونکلار بو
قدوقدا بعضیده سو بار بعضیده سو یوق دور. من حاضر شوندین
کلدیم اندا سو تاپمادیم. بولار ناچار اول کچه‌نی اوسّوزلوق
بیلان یاتیب اوتکازدیلار. اکر تولوملاریدا آزغنه سو قالماغان
بولسه اوسّوزلوقدین هلاك بولور ایردی اولار بدوی بیلان بر دم
تووالاشقاندین کین الدیمیزدا ینه قدوق بار مو دیب سوردیلار.
بدوی الدیمیزداکی قدوقنینك سویی تولا یخشی هم سوغاق دیب
اولارغه یالغان ایتسه هم کونکلیکا شك توشکان اوچون اوز ایچیده
قورققالی توردی چونکه بو وقتغچه چونك یولدا کتیب بارامیز دیب
خیال قیلور ایردی. اخشام بولغاندا یراقدین بر قدوقنینك نشا
نه‌سینی کوروب همه‌سی خوش بولدیلار. نهایت اوسّاغان اوچون
اول سودین ایچالی دیب الدیراب کلیب باقسه‌لار سویی یوق
اغزینی برکتیب قویغان کهنه بر قدوق ایکان. بولارنینك هوش
کلّه‌لاریدین کتیب بدویکا سن نمه‌ایشقه بیزنی الداب مونداغ
قین اولومکا باشلاب کلدینك دیب دشنام بریب اوروشتیلار. اول
شوك توردی. شونینك بیلان یاتیب اوخلاب قالدیلار چونکه اولار
زیاده هارغان و اوسّوزلوقدین اولومکا یقینلاشقان ایردیلار. امّا بدوی

کیچەدە قوپوب توکەلارینی الیب قاچیب کتّی . بو بیچارەلار مونینک
دین خبری یوق اویغانیب باقسەلار اوزلاری یالغوز قالیب دور.
حیران و سراسیمە بولوب هر قانداغ بولسە امیدلارینی اوزمای بر کمرسە
اوچرار دیب خیال قیلیب الدیغە یوردیلار. دوبە قوملارنینک اراسیدا
ایکی ساعتچە مانکغاندین کین یولدین آزدیلار. کتیب باریب بر
دوبە قومنینک اوستیکا چیقّاندا عبدقادر اونلوک آواز بیلان خداغە
شکر ایتّی چونکە انکا دوبەلارنینک اراسیداکی توز یردە کولدەکی
سودیک پارقیراغان بر نرسە و انینک اطرافیدا درختلار تورغاندیک
کورونکان ایردی. امّا اول کورونکان سو بولمای توز بیابانلاردە ایسّیق
هوادا سودیک کوروناورغان سراب دیکان نرسە ایردی. اولار تاغلیق
بولغان اوچون مونی بیلمای خوشلوق بیلان درحال دوبەدین توشوب
سو ایچکالی اول طرفکا باردیلار. یقین بارغانچە سوکوزدین غایب
بولدی. بیلدیلارکی سودیک کورونکان قوم و درختلاردیک کورونکان اق
تیکان ایکان. مونی کوروب عبدقادر ایتّی ای برادر منینک مصلحتیمنی
انکلاسانک آرقەمیزغە یانالی شایدکە اولماسدین ایلکری سوغە
یتکاییمیز. طاهر ایتّی اکر یانساق هلاک بولورمیز دیب قورقامن
منینک کونکلوم ایلکریراک بارغالی کواهلیق برادور. آرقەمیزداکی
قدوقلار قوروق ایردی حلی هم شونداغ دور. امّا عبدقادر یوق من
ایلکری بارمایمن دیب اونامای آرقەسیغە یانیب کتّی طاهر الدیغە
قایلاب کوچی یتیشیچە یوردی. آفتاب نینک تابوشیدین اولکالی
یقین بولغان حالتدە یراقدین بر بلامان نینک آوازی انکلاندی.
لیکن طاهر چونپوتمای اوز اوزیکا بو هم یالغان بر اوند دور بلکە
اولوم نینک خبری دور هر قانداغ بولسە بارای دیب یقینراق بارغاندا
اول یالغان بر اوند بولمای قوی باقاورغان پارەچی نینک بلامانی

ایکانینی کوردی . طاهر البتّه آدم و قوی بار یرده سو هم بار دیب
خوش بولوب یراققه مانکالماغان اوچون اونلوك آواز بیلان پاره
چینی قیچقیردی . پاره‌چی درحال انینك الدیغه یوکوروب کلیب
سلام قیلدی . تینج امانلیق سوراشقاندین کین طاهر ایتّی ای
اوغلوم من اوسّوزلوقدین اولادورمن بر علاج قیلغیل پاره‌چی ایتّی
ای اکا موندین نریراقدا یول بار سو هم یقین دور . طاهر اول بلا
غه آسیلیب مشرق طرفکا بر آز مانکغاندا چونك بر یولغه چیقتی
اول یول بیلان بر دم مانکغاندین کین بر آزغانلیققه یتیب اندا چونك
بر قورام تاش نینك استیدین چیقاورغان آبحیات ینکلیغ مصفّا بر
بولاق کوردی . طاهر خدای تعالیٰغه حمد و شکر ایتیب اول سودین
ایچیب بدنینی هم یودی . بر دمدین کین سرکوب اونکلانیب کو
یاکه ینکیدین جان کرکاندیك بولدی . ایمدی طاهر برادرینی یاد
یغه کلتوروب پاره‌چی بالاغه من بیلان همراه بولوب بارغیل دیب
یالباردی . پاره‌چی معقول دیب قویلارینی اوکاسیغه تاپشوروب
ایکولان عبدقادرنی ایستاب الدیراب یوروب حلیقی تاش بیلان
برکتیلکان قدوقغه یتکانده عبدقادرنینك اوزالیب یاتقانینی کوروب
اوخلاب قالیب دور دیب خیال قیلدیلار . لیکن اول اوسّوزلوق و
ایسّیقدین اولکان ایردی . طاهر بر توغقانی نینك اولکانیکا غمکین
بولوب حسرت بیلان یانیب باریب باراورغان سفرینی تمام قیلیب
میراثنی الدی .

معنیسی

ای برادر سنینك هم بهشتده ساقلانغان میراثینك باردور . سنکا
انینك خبری یتکان دور لیکن سن عبدقادر بیلان طاهردیك انی

ایسناب چقیب بو دنیانینک چولیده ازیقیب سن. اولار یول باش لایدورغان بر کشی ایستا کاندیک سنکا هم بهشت‌نینک یولینی کورساتا دورغان بر پیشوا ضرور دور. امّا تولا کشیلار بو یولنی من بیلورمن و من باشلاب بارورمن دیب هارغان و ایزیلکان یولا وچیلارنی شور سوغه یاکه قوروق قدوققه باشلاب باراددور. ایکی بر توغقان چولده اوسّاب کتکاندیک سن هم بعضی واقتلاردا نجاتنی تاپقالی یعنی آخرت‌نینک عزابلاریدین قوتولوب جنّتکا بارغالی آچ و تشنه بولورسن. سنینک بو اوسّوزلوقونکنی قاندورماق اوچون پیشوالار دین‌نینک قورقلاریغه الیب باریب سنکا سو برورلار. لیکن شور سونی ایچکانده اوسّوزلوقنی زیاده قیلغاندیک اضطرابینک زیاده بولادور. خدانی راضی قیلماق و نجاتنی تاپماق اوچون اولار سنکا غسل طهارت نماز روزه و حج زکواتغه اوخشه عمل‌لارنی بیورادور. غسل طهارت بدننی ظاهری نجاستلاردین پاک قیلسه هم باطنینکنی یعنی کونکلونکنی پاک قیلالمایدور. قولونکدین کلکان ثواب ایشلارنی قیلورسن. لیکن بیلماس‌سن که خدا اول عمل‌لارینکنی قبول قیلدی مو یاکه یاندوروب یوزونکا اوردی مو. بو نامعلوم دور. بو تالاشلار بیلان خداغه یقین کلمارینک بلکه یراق کتدینک. حج و زکوات بیلان شهرتینک چقتی حاجی و سخی اسمینی کوتاردینک. مونینک بیلان اجرینکنی الدینک. لیکن روحانی اوسّوزلوقونک قانمادی و هم قانماس‌سن. مونی تَعَصُّب و طرفدارچیلیقنی بر طرفده قویوب حقّا نیت بیلان نظر قیلسانک و کونکلونک‌نینک احوالینی سیناب باقسانک پات بیلورسن. سن هم عبدقادردیک شور قدوقلارغه یانارسن مو. زنهار ای برادر عمرونک پات اوتادور. اوزونک بهشتدین یراق توروب سن. تریکلیک‌نینک سویی حضرت عیسی دور. شول بولاق سندین

يراق ايماس چونكه خدا سنى سفرينكده مسيح نينك امتلاريكا
اوچراشتوردى . بيزلار كوزكا ايلمايدورغان پارەچى بلالارديك عاجز
دورميز اكرچه سنكا بو دنيادا كى نرسەلارنى برماك بيزنينك قوليميز
دا بولماسه هم تريكليك نينك بولاقينى سنكا كورساتالورميز . بيز انينك
دين ايچيب دورميز . اى حقيقتنى ايستاكانلار . بيزلار بيلان كليب
آبحياتدين ايچيب ابدى حياتليقنى تاپينكلار . خدانينك كتابيدا
پتولوب دوركى مسيح قوروق يرده دريالارديك و چولده چونك قورام
نينك سايەسيديك دور . عيسى مسيح اوزى ايتيب دور اوسّاغان كشى
منكا كليب ايچسون . بيز انينكدين ايچيب قاندوق و انينك سايه
سيدا راحت تاپتوق . و بيز بهشتكا يتكونچه عمريميزنينك باريدا
بو آبحيات بيلان سايه بيزكا يتادور . مونكا كواه دورميز . بو كونغچه
اميد قيلغان بولاقلاردين يوز اويروب خدانينك عطاسى خداوند
يميز عيسى مسيحدا ابدى حياتليق دور خدا سنكا كورساتكان
بولاق طرفيكا يانغيل .

آمين

S.M.S. KASCHGAR

1913

Translated From English